

Jaarstukken AQUON 2015

30 maart 2016

*Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 13 april 2016*

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	2
Jaarverslag 2015.....	3
Voorwoord	4
Kerngegevens van de GR AQUON.....	5
profiel schets en verkorte weergave van de financiële resultaten	6
Programmaverantwoording.....	8
Jaarrekening 2015.....	17
Balans per 31 december 2015	18
Exploitatierekening over het jaar 2015.....	19
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	20
Overige gegevens.....	32
Besluit tot resultaatbestemming 2015 en vaststelling van de jaarrekening.....	33
Controleverklaring	34

JAARVERSLAG 2015

***Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 13 april 2016***

VOORWOORD

Voor u liggen de jaarstukken 2015, welke het jaarverslag 2015, de jaarrekening 2015 en de overige gegevens bevatten.

Met gepaste trots presenteert AQUON haar jaarstukken over het jaar 2015. Trots omdat de doelstellingen voor 2015 zijn gerealiseerd en de positieve ontwikkelingen uit 2014 zijn gecontinueerd; gepast omdat de strategische doelen in zicht komen, maar ook nog een omvangrijke veranderopgave omvatten.

De vraag van opdrachtgevers naar de producten en diensten van AQUON lag hoger dan in 2014. Het productieniveau aan monsternames, analyses en adviezen steeg in vergelijking met 2014 met 5,5 % naar 11.3 miljoen productiepunten. Deze hogere productie werd gerealiseerd tegen lagere kosten.

Het regulier operationeel resultaat over het begrotingsjaar 2015 laat een batig saldo van € 1,5 miljoen zien. Na aftrek van incidentele baten en lasten, waaronder een bijzondere afboeking van een onroerend goed ten bedrage van € 1,5 miljoen en een vrijval van een opgenomen langdurige betalingsverplichting ten aanzien van reiskosten personeel van € 0,8 miljoen, resulteert dit in een positief bedrijfsresultaat van € 0,5 miljoen. De variabele productiekosten daalden met circa 8 % ten opzichte van de realisatie in 2014 naar € 4,7 miljoen. Deze kostendaling ontstond ten eerste door verhoging van de interne efficiency, hetgeen mogelijk was door het eind 2014 geïmplementeerde centrale automatiseringssysteem LIMS. Uitbestede werkzaamheden konden door de eigen organisatie opgepakt worden en het aantal inleenkrachten kon teruggebracht worden. Daarnaast zorgde een omvangrijk optimalisatie programma van de inkoop voor significante kostenbesparingen. Het vaste kosten niveau daalde licht van € 14,3 naar € 14,2 miljoen. Gezien het absolute niveau van deze vaste kosten heeft het bestuur eind 2015 besloten tot een afgebakend doch majeur ombouwprogramma in het jaar 2016. De financiële effecten hiervan worden in het jaar 2017 en volgende jaren verwacht.

Bestuurlijk is er in het jaar 2015 frequent contact geweest. Het dagelijks bestuur heeft in het jaar 2015 negenmaal vergaderd waarbij onder meer belangrijke strategische discussie is gevoerd. Deze discussie is nog niet klaar en zal in het jaar 2016 verder worden uitgewerkt. Het algemeen bestuur heeft achtmaal vergaderd. Naar aanleiding van de verkiezingen 2015 hebben wisselingen in het bestuur plaatsgevonden

De positieve resultaten zijn mogelijk geworden door de gedrevenheid van de ruim 175 medewerkers van AQUON, welke tezamen het belangrijkste kapitaal van het bedrijf vormen. In 2015 is een proces van verhoogde interactie met opdrachtgevers en klantgerichte aansturing van de bedrijfsprocessen gestart. Deze aandacht voor waarde-creatie in de totale milieuketen had positieve effecten, waaronder een versnelling in de beantwoording van klantvragen en -klachten, en participatie in innovatietrajecten aangaande de chemische en biologische milieu-beheersing van de waterlopen van de waterschappen. De medewerkers hebben zich hier enthousiast voor ingezet. Het hoge kwaliteitsbewustzijn van medewerkers en organisatie in 2015 is opnieuw bevestigd gedurende de jaarlijkse auditering van AQUON door de Raad voor Accreditatie.

De voorzitter

De directeur

Ir. R.W. Bleker

Ir. J.K. Bouma

30 maart 2016

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 13 april 2016

KERNGEGEVENS VAN DE GR AQUON

Deelnemende water- en
hoogheemraadschappen

Waterschap Aa en Maas
Waterschap Brabantse Delta
Waterschap De Dommel
Hoogheemraadschap van Delfland
Waterschap Hollandse Delta
Waterschap Rivierenland
Hoogheemraadschap van Rijnland
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Hoogheemraadschap van Schieland en de
Krimpenerwaard

Provincies

Gelderland
Noord-Brabant
Noord-Holland
Utrecht
Zuid-Holland

Bestuurssamenstelling

(*) Dagelijks Bestuur

Dhr. R.W. Bleker (Bestuursvoorzitter) (*)
Dhr. J.J.M. van der Aa
Dhr. P.G.J. Beltman tot 04-06-2015
Dhr. B.J.M. Besselink (*) tot 04-06-2015
Dhr. G.P. Beugelink (*) vanaf 04-06-2015
Dhr. A.C.M. van Eekhout
Dhr. P.F.J. van der Eijnden vanaf 10-12-2015
Dhr. W.P.J. de Kleijn vanaf 04-05-2015
Dhr. H. Pluckel (*)
Mw. E.H.T. Stravens (*) vanaf 04-06-2015
Mw. E. van der Vorm-Gouman tot 04-06-2015
Mw. I.J.A. ter Woorst
Dhr. A..J.B. van der Klugt, tot 10-12-2015

Directie

Dhr. J.K. Bouma

PROFIELSCHETS EN VERKORTE WEERGAVE VAN DE FINANCIËLE RESULTATEN

Profielschets

AQUON, Instituut voor wateronderzoek, levert haar diensten voornamelijk aan de negen waterschappen en hoogheemraadschappen Aa en Maas, De Dommel, Schieland en de Krimpenerwaard, Delfland, Rijnland, Hollandse Delta, Brabantse Delta, Rivierenland en De Stichtse Rijnlanden. Daarnaast behoren gemeenten, rijksoverheid en bedrijven tot de klantenkring. AQUON is de ideale partner voor watergerelateerd onderzoek en advisering over het natte milieu. AQUON biedt het gehele proces van monstername tot en met onderzoek en advisering aan. De organisatie bestaat uit circa 175 gespecialiseerde en gemotiveerde medewerkers. Het verzorgingsgebied van AQUON omvat met name de provincies Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland.

Inzicht in financiële ontwikkeling

Nadat in het jaar 2014 een basis was gelegd om een beter rendement te realiseren heeft AQUON het in het jaar 2015 financieel goed gedaan. Het jaar 2015 kenmerkt zich door gerichte aansturing van de organisatie en continuering van de dalende trend in inzet van variabele productiemiddelen. De vaste (inrichtings-)kosten hebben een robuuste vaste waarde door de bedrijfsmiddelen (drie locaties en bestaande instrumentarium) en zijn daardoor minder te beïnvloeden.

De totale kosten van AQUON bedroegen in het jaar 2015 € 19.898.260 terwijl dit in het jaar 2014 € 20.413.491 was. De reguliere operationele kosten voor de productie bedroegen in het jaar 2015 € 18.935.392 (2014: € 19.468.894). De reguliere productiekosten daalden daarmee met 2,6 procent. De productieafzet van het laboratorium in het jaar 2015 lag op 11.340.214 productiepunten (2014: 10.747.594). De productie steeg daarmee met 5,5 %.

Met verrekening van de inkomsten behaald met externe omzet € 313.983 (2014: € 398.652) kan een productie puntprijs worden berekend van € 1,64 (2014: € 1,78). Het jaar 2015 sluit af met een batig saldo op de programmabegroting van € 529.240.

In het bijgaande overzicht wordt inzicht gegeven in de behaalde financiële resultaten over de jaren 2015 en 2014. Ook het vergelijk ten opzichte van de begroting 2015 is hier opgenomen. Het overzicht geeft schematisch de financiële ontwikkelingen van AQUON weer door de relatie te leggen met de productieomgeving waarin AQUON zich begeeft. Separaat worden in het overzicht de incidentele baten en lasten weergegeven. Deze schematische weergave van financiële resultaten wijkt af van de door de BBVW voorgeschreven formaat exploitatierekening, het geeft echter geen tegenstrijdige informatie. De voorgeschreven exploitatierekening is opgenomen in de opgenomen jaarrekening 2015.

Op de volgende bladzijde wordt inzicht in de financiële ontwikkelingen van AQUON over het jaar 2015 in relatie tot de resultaten over het jaar 2014 en de vastgestelde begroting 2015 gegeven.

De financiële ontwikkelingen in het jaar 2015 kunnen als volgt worden weergegeven:

Inzicht in financiële ontwikkelingen	Realisatie 2015	Realisatie 2014	Programma begroting 2015
OPBRENGSTEN			
Bijdrage deelnemers	20.113.489	20.748.408	20.113.491
Diensten voor derden	313.983	398.652	300.000
Externe rentebaten	28	782	0
TOTAAL INKOMSTEN	20.427.500	21.147.842	20.413.491
LASTEN			
Personeelslasten, reguliere bedrijfsvoering	10.010.913	10.325.714	9.824.703
Bedrijfslasten (overige indirecte lasten)	2.339.914	2.295.031	2.706.797
Kapitaalslasten	1.830.712	1.700.062	2.627.757
TOTAAL VASTE (INRICHTINGS-) KOSTEN	14.181.539	14.320.807	15.159.257
Personeelslasten Inhuur productiepersoneel	484.269	687.455	416.160
Materiële lasten	2.531.079	2.942.885	3.069.394
Uitbestedingen analyses	1.738.505	1.517.747	1.768.680
TOTAAL VARIABELE PRODUCTIEKOSTEN	4.753.853	5.148.087	5.254.234
TOTALE OPERATIONELE KOSTEN	18.935.392	19.468.894	20.413.491
Operationeel resultaat	1.492.108	1.678.948	0
INCIDENTELE BATEN & LASTEN			
Afschrijvingen van boekverliezen	1.514.117	0	0
Advieskosten strategie en herstructurering (onvoorzien)	285.681	0	0
Vrijval frictiekosten Sociaal Statuut (onvoorzien)	-836.930	0	0
Correctie voorgaande boekjaren	0	-239.376	0
TOTAAL VARIABELE PRODUCTIEKOSTEN	962.868	-239.376	0
Bedrijfsresultaat	529.240	1.918.324	0

PROGRAMMAVERANTWOORDING

AQUON voert exclusief de bemonstering en analyse van het natte milieu uit voor haar partners. Daarnaast voert zij voor meerdere waterschappen aanvullende werkzaamheden uit op gebied van wateronderzoek. Alle activiteiten van AQUON zijn ondergebracht in één begrotingsprogramma. Om deze reden wordt geen financiële informatie gegeven in dit hoofdstuk van het jaarverslag, hetgeen gebruikelijk is. De opgenomen jaarcijfers in het jaarverslag geven het integrale beeld van de activiteiten van AQUON.

Uit de begroting 2015 is af te leiden dat het jaar 2015 gebruikt zou worden AQUON te laten toegroeien zoals dat initieel voor ogen stond. Vanuit dit kader lag er de opdracht om de primaire processen en secundaire processen te verbeteren. Belangrijke opgave was de implementatie van het LIMS systeem. Daarnaast werd de opgave gesteld om onder de vastgestelde begroting te presteren. Operationeel werden daarbij doelen gegeven, waardoor het mogelijk zou worden de transitiekosten binnen de begroting kunnen worden opgevangen. In deze begroting 2015 werd aan de begroting een afhankelijkheid gekoppeld aan de te ontwikkelen plannen en de eventuele transitiekosten.

De jaarstukken 2015 tonen aan dat deze doelstellingen zijn behaald. Door in het jaar 2015 de operationele doelstellingen te verwezenlijken werd het mede mogelijk de operationele kosten te laten dalen. De invoering van een centraal LIMS levert effectiviteit en efficiëntie op. Met name de inzet van extern personeel en het verbruik van chemicaliën en overige laboratorium goederen is in het jaar 2015 teruggebracht. Het nieuwe operationele werkproces door invoering van één LIMS maar ook het verhoogde kostenbewustzijn en de verbeterde financiële planning en control werpen hun vruchten af. AQUON sluit het begrotingsjaar 2015 af met een positief resultaat van € 404.838.

Redactioneel is getracht het dubbel weergeven van informatie in de jaarstukken te voorkomen, tenzij wet- en regelgeving in relatie tot het jaarverslag en de jaarrekening anders voorschrijft. AQUON kent in het begrotingsjaar 2015 één programmabegroting.

Paragrafen

Inleiding

Het Waterschapsbesluit schrijft in artikel 4.30 voor dat de jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen. In artikel 30 van het Waterschapsbesluit wordt voorgeschreven dat het jaarverslag de paragrafen bevat die ingevolge artikel 4.11 van het Waterschapsbesluit ook in de begroting zijn opgenomen.

Achtereenvolgend worden de volgende paragrafen behandeld: ontwikkelingen sinds het vorig begrotingsjaar; bedrijfsvoering en productie; weerstandsvermogen; financiering; kapitaalgoederen en bedrijfsmiddelen; onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen; topinkomens; EMU saldo; incidentele baten en lasten; waterschapsbelastingen en verbonden partijen.

Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar

Op 1 januari 2015 is AQUON voor de drie chemielaboratoria met een nieuw centraal laboratorium systeem (LIMS) gaan werken. Op 1 april 2015 is hydrobiologie op hetzelfde laboratoriumsysteem aangesloten. Hiermee zijn de laboratoriumwerkprocessen meer effectief en efficiënt ingericht. In 2015 zijn aanvullende ICT verbeteringen doorgevoerd zodat het systeem verdere aansluiting vindt met de werkwijzen. Het LIMS zal ook in de jaren na 2015 verder worden verbeterd. Van de waterschappen werd door de invoering van het LIMS een hoge mate van flexibiliteit gevraagd ten aanzien van de kwaliteit van de geleverde dienstverlening.

Bedrijfsvoering

Personeel

Op 31 december 2015 had AQUON 176 medewerkers in dienst. Het verloop in personeel is in de tabel weergegeven. In het jaar 2015 zijn geen medewerkers ingestroomd en/of uitgestroomd. In het overzicht worden stagiaires niet meegeteld in het aantal personeelsleden per balansdatum.

Geslacht	Aantal medewerkers		Aantal fte	
	2015	2014	2015	2014
Man	111	111	109,3	109,3
Vrouw	64	64	49,6	49,6
Totaal	175	175	158,9	158,9

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is in 2015 net als in 2014 relatief hoog. Mogelijke oorzaken hiervan zijn de hoge werkdruk en de aanstaande organisatieveranderingen. In samenwerking met de Arbodienst wordt door het management proactief gestuurd op verlaging van het aantal ziekmeldingen en het verzuimpercentage. Deze gerichte acties brachten een lichte daling van het verzuim teweeg ten opzichte van het jaar 2014.

Geslacht	Ziekmeldfrequentie		Ziekteverzuim percentage	
	2015	2014	2015	2014
Man	1,9	1,7	6,3%	7,4%
Vrouw	2,7	0,9	8,5%	6,3%
Totaal (gewogen gemiddelde)	2,1	1,4	6,9%	7,1%

Inhuur personeel

Naast de inzet van eigen medewerkers heeft AQUON gebruikgemaakt van uitzendkrachten. Deze medewerkers worden ingehuurd ten behoeve van verschillende laboratorium werkprocessen en projecten. Gedurende het jaar 2015 werd de inzet van uitzendkrachten (met name door meer effectieve werkwijzen) tot een minimum gereduceerd. Met de inzet van deze flexibele inzet van arbeidskrachten werd gezorgd voor continuïteit van het primaire proces.

Een andere vorm van inhuur zijn medewerkers die tijdelijk ingehuurd worden vanwege hun specifieke expertise. De organisatie en vorming van AQUON vraagt kennis en kunde die niet altijd aanwezig is bij haar personeel.

Productie

De negen aangesloten waterschappen hebben in 2015 een hoog productievolume van AQUON gevraagd. In vergelijking met de productieaantallen in de programmabegroting is in 2015 10 % meer productie gerealiseerd. AQUON heeft circa 1,6 procent van haar totale productie werk voor derden verricht. Voor derden zijn 207.987 productiepunten gerealiseerd. In het bijgaand overzicht wordt het aantal productiepunten weergegeven:

productie 2015 voor deelnemers GR	2015	2014
Gerealiseerde productie	11.340.214	10.747.590
Programmabegroting	10.280.534	12.992.941
Bezettingsgraad productie	110%	83%

Het productieniveau van de afgelopen drie jaren kan op de volgende wijze worden gepresenteerd:

Waterschap of Hoogheemraadschap	2015	2014	2013	%
Aa en Maas	893.292	794.197	945.817	7,9%
Brabantse Delta	1.334.034	1.484.131	1.451.053	12,8%
De Dommel	1.067.775	1.007.880	974.167	9,1%
Delfland	817.032	754.853	746.737	6,9%
Hollandse Delta	1.816.933	1.550.417	1.882.754	15,7%
Rijnland	2.138.194	1.925.326	1.982.684	18,1%
Rivierenland	1.917.717	1.894.387	1.776.793	16,7%
Schieland en de Kr'waard	553.193	551.809	646.886	5,2%
De Stichtse Rijnlanden	802.044	784.590	917.163	7,5%
Totaal	11.340.214	10.747.590	11.324.054	100,0%

Monstername en Logistiek

Eén van de belangrijke onderscheidende factoren van AQUON ten opzichte van commerciële laboratoria is het feit dat AQUON de monstername voor de waterschappen verzorgt en daarna de benodigde analyses uitvoert. Bij monstername is ook alle logistiek inbegrepen om ervoor te zorgen dat de monsters op de juiste laboratoriumlocatie worden aangeleverd.

Chemisch onderzoek

De effecten van de concentratie van de onderzoeksmethoden heeft in 2015 geresulteerd in een bundeling van analyses van een soort. Door vergaand geconcentreerd werkzaamheden uit te voeren wordt efficiëntie van procesoptimalisatie meer en meer zichtbaar.

In de laboratoriumlocaties Tiel, Breda en Leiden worden de analysewerkzaamheden uitgevoerd. Analyses met een korte houdbaarheid (nutriënten en microbiologie) worden op alle locaties uitgevoerd. In Leiden worden alle waterbodems conform AS 300 accreditatie kwaliteitseisen centraal geanalyseerd. In Tiel worden juist wateranalyses uitgevoerd met een grotere productieomvang. Dit betreft met name CKV, stikstof, fosfaat en metalen. In Breda worden arbeidsintensieve analyses uitgevoerd zoals toxiciteit en microscopisch slib. In samenwerking met STOWA en andere waterschapslaboratoria wordt aan meer specifieke analysemethoden en werkwijzen gewerkt.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 13 april 2016

Hydrobiologisch onderzoek

Nadat in het vakgebied van hydrobiologie het landelijk handboek hydrobiologie is geïntroduceerd is hiermee in het jaar 2015 een verhoging van eigen productie gerealiseerd. In overleg met de waterschappen worden veelal de normen ten behoeve van de analyses vastgesteld. Samen met kennispartners in de sector wordt een wezenlijke bijdrage geleverd aan de wensen van de klant.

Weerstandvermogen en risicoparaagraaf

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft de mate weer waarin AQUON haar risico's kan opvangen. Met andere woorden het is het vermogen van AQUON om calamiteiten op te vangen zonder dat het invloed heeft op de voortzetting van de uitvoering van het bestaande beleid. Bij het vaststellen van het weerstandvermogen wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de risico's die AQUON loopt. De weerstandscapaciteit geeft het geheel van middelen en mogelijkheden weer om niet begrote, onverwachte en substantiële kosten te dekken.

Een weerstandvermogen bestaat normaliter uit opgebouwde reserves (eigen vermogen), bezuinigingsmogelijkheden en onbenutte belastingcapaciteit om alle risico's af te dekken. Als reserves kunnen de vermogenspositie en bestemmingsreserves worden meegeteld. In lijn met de afspraken gemaakt binnen de GR AQUON kent zij geen algemene reserves (anders dan een bestemmingsreserve) en reserveert daarmee niet voor majeure risico's.

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling en de wet worden tekorten van AQUON gedekt door de deelnemende waterschappen. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor de continuïteit en de financiering van de onderneming en staan volledig garant voor de rente en aflossing van aangegane leningen en in rekening courant opgenomen gelden. Met de deelnemende waterschappen als eigenaar is de continuïteit van de organisatie geborgd.

Risico's

AQUON heeft haar risicoanalyse in 2015 geactualiseerd met daarbij opgenomen mitigerende maatregelen. Er zijn in het jaar ontwikkelingen geweest die de risico's vergroten: de organisatie heeft aangekondigd zich om te bouwen. Dit brengt risico's op gebied van continuïteit en kwaliteit mee. Deze risico's zijn geïdentificeerd en onderverdeeld naar bestuurlijke, organisatorische, personele en locatie aspecten. Vanuit risicomanagement zijn de gesignaleerde risico's doorgesproken met het bestuur. Tijdens het ombouwproces worden de risico's specifiek gemonitord. Een meest in het oog springend risico is het eventueel uittreden van deelnemende waterschappen.

De structurele operationele risico's zijn te verdelen in twee rubrieken, externe risico's en interne risico's en zijn als volgt samen te vatten:

Gesignaleerde structurele externe risico's zijn: wijzigingen in externe regelgeving (milieu, arbo, CAO, kwaliteitsregelgeving), uittreden van een deelnemend waterschap, druk op tarieven als gevolg van toenemende concurrentie, afnemende productievraag, rente risico en externe financieringen.

Structurele interne risico's zijn: inflexibele kostenstructuur (verhouding vaste versus variabele kosten), bezettingsverliezen (werkelijke productie lager dan begroot), wijzigingen in meetnetten en aantal meetnetten, kwaliteitsverschil van strategische operationele partners, uitvalrisico van expertrollen (met name bij hydro chemie) en instrumenten, personeel, ziekteverzuim en aansprakelijkheidsclaims.

Een groot aantal risico's zijn algemene risico's die samenhangen met de aard van de bedrijfsvoering (organisatorische aspecten). De kans van optreden en de omvang van de kosten of gemiste opbrengsten zijn moeilijk in te schatten. Er zijn maatregelen genomen die de risico's verminderen. Mitigerende genomen maatregelen zijn: flexibele arbeidsschil met externe medewerkers en specifieke externe partners, nieuwe afreken-systematiek geïntroduceerd, bedrijfsverzekeringen (jaarlijkse evaluatie) , garant- stellingen door deelnemers, certificeren van werkprocessen en nieuwe state-of-the-art automatiseringssystemen.

Frauderisico

Naast de algemene risico's kent elke organisatie een frauderisico. Dit is het risico dat opzettelijk op onrechtmatige wijze waarden of informatie aan de organisatie onttrokken wordt door personeel of management. Het frauderisico wordt periodiek door het management geëvalueerd. De frauderisico's zijn bij AQUON afgedekt door een samenstel van procedures, functiescheidingen en interne controles. In 2015 zijn er geen fraudegevallen geconstateerd en er zijn geen nieuwe risico's geïdentificeerd.

Financiering

In het jaar 2015 heeft AQUON door actief werkkapitaalmanagement geen nieuwe externe bedrijfsfinanciering aangetrokken en zijn nieuwe investeringen voldaan uit inkomsten van de reguliere dienstverlening.

Huidig financieringsarrangement

AQUON heeft vreemd vermogen verkregen via een tweetal bankinstellingen waarmee grotendeels haar vaste activa worden gefinancierd. De waarde van de vaste activa (bezittingen) bedraagt op balansdatum € 10,9 miljoen. Hiervoor heeft AQUON een financieringsarrangement ter waarde van oorspronkelijk € 11,8 miljoen afgesloten. AQUON betreft geen leningen via haar deelnemende waterschappen. In de tabel is het verloop van de leningen inzichtelijk gemaakt.

Vaste schulden	Ingangsdatum	Looptijd	Soort	Rente	Historisch leenbedrag	Balans 2015
Lening 1 nr. 1-26027	16-12-2008	7	lineair	4,200%	2.100.000	-
Lening 2 nr. 1-27487	19-12-2011	30	lineair	3,380%	4.535.000	3.930.333
Lening 3 nr. 40.10855	16-12-2013	20	lineair	2,910%	2.000.000	1.900.000
Lening 4 nr. 40.10856	16-12-2013	25	lineair	3,145%	1.500.000	1.380.000
Lening 5 nr. 40.10857	16-12-2013	29	lineair	3,315%	1.620.000	1.512.000
					11.755.000	8.722.333

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de maximale kortlopende schuld (inclusief banksaldo) van AQUON aan. Dit is de grens waarbinnen decentrale overheden hun activiteiten met kortlopende middelen mogen financieren in een 1 jaar. Elk kwartaal wordt het gemiddelde van de kortlopende middelen getoetst aan de kasgeldlimiet. In 2015 heeft AQUON in het gehele jaar geen gebruik gemaakt van haar kasgeldlimiet en bleef daarmee automatisch onder de gestelde norm. Bij het aantrekken van vreemd vermogen moet AQUON zich houden aan de financieringsvoorschriften zoals die zijn vastgesteld in de wet Financiering decentrale overheden (wet Fido). De wet Fido heeft als doel het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden. AQUON voldoet in het jaar 2015 aan de normen uit de Fido wetgeving.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is opgesteld met als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met als looptijd een jaar of langer beperken. Dit komt er op neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotings-percentage. Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt berekend door de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld. Voor gemeenschappelijke regelingen is de renterisiconorm bepaald op 20%. De renterisiconorm voor AQUON voor 2015 bedraagt hiermee op circa € 4,1 miljoen. De GR AQUON heeft in 2015 deze normering net geraakt.

Er heeft in 2015 geen uitzetting van gelden plaatsgevonden en er is geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten (derivaten, opties en dergelijke). Het risicobeleid is erop gericht toekomstige risico's inzichtelijk te maken, te beheersen, te verminderen of te spreiden. Overtollige dag gelden worden dagelijks afgedragen aan Rijksschatkist.

Kapitaal goederen en bedrijfsmiddelen

De belangrijkste kapitaalgoederen van AQUON worden gevormd door de drie panden en de laboratoriuminrichtingen.

In 2015 heeft het bestuur van AQUON besloten om uiterlijk eind 2016 de vestiging Breda te sluiten. Het pand in Breda zal dan verkocht worden. In de jaarrekening 2015 is de waardering van het pand aangepast naar de getaxeerde (lagere) verkoopwaarde. De afwaardering van € 1,5 miljoen is ten laste van het resultaat 2015 verwerkt. In 2016 zal nadere besluitvorming plaatsvinden ten aanzien van benodigde aanpassing van de panden in Tiel en Leiden als gevolg van de sluiting Breda.

Het onderhoud en beheer voor de panden is uitbesteed aan een gespecialiseerd bedrijf. Hiervoor worden jaarlijkse onderhoudsafspraken gemaakt en grootschalige aanpassingen in nauw overleg uitgevoerd. In het jaar 2015 had AQUON geen beheersplan kapitaalgoederen met een meerjarig onderhoudsplan. In afwachting van een verbouwplan op de locatie Leiden uit te voeren in het jaar 2016 heeft AQUON een bedrag van € 110.000 als kortlopende verplichting voor het groot onderhoud opgenomen naar aanleiding van de extern vastgestelde slechte staat van het dak van het pand. Door de technische staat van de panden zijn de kosten in de afgelopen jaren gestegen. In de komende jaren worden hier meer kosten verwacht.

Voor de laboratoriuminrichting is het onderhoud ondergebracht bij expertisebedrijven in onderhoud van de instrumenten. Dit betreffen jaarlijkse onderhoudscontracten.

Door de afgesloten leasecontracten liggen de financiële risico's en het onderhoud van het wagenpark extern.

Onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen

AQUON kent op haar eindbalans een bestemmingsreserve. Naar aanleiding van het bestuursbesluit op 15 april 2015 is een bestemmingsreserve op de balans gevormd. Deze bestemmingsreserve is gevormd na het besluit het positieve jaarresultaat 2014 op te nemen als bestemmingsreserve ten behoeve van de aanstaande ombouw van AQUON. Deze reserve betreft in geen enkele betekenis een algemene reserve. Na de vorming van deze bestemmingsreserve hebben er in het jaar 2015 geen mutaties plaatsgevonden op de bestemmingsreserve.

Verloopstaat reserves	31-12-2014	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2015
Bestemmingsreserve	0	1.918.324	0	1.918.324

AQUON heeft een voorziening voor kosten van voormalig personeel. Deze voorziening betreft de kosten voor lopende ww -uitkeringen waarvoor AQUON eigen risicodragers is.

Verloopstaat voorzieningen	31-12-2014	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2015
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	22.689	10.000	-12.178	20.511

Topinkomens

De wet normering topinkomens (WNT) presenteert een overzicht van de inkomens van de topfunctionarissen van AQUON. Het inkomen van een topfunctionaris in de (semi-) publieke sector mag volgens de WNT maximaal 130% van een ministersalaris zijn. (Semi-) publieke instellingen zijn verplicht om jaarlijks de bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen te publiceren in de financiële jaarverslagen. Het gehele bestuur van AQUON is onbezoldigd. AQUON heeft in 2015 geen topfunctionarissen in dienst met een hoger salaris dan toegestaan op basis van de WNT.

In het kader van de WNT kan het volgende overzicht worden opgesteld:

Naam	Functie	Duur dienst-verband	Omvang dienst-verband	Beloning	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Beëindigings-uitkeringen	Jaar beëindiging
Dhr. J.K. Bouma	Algemeen directeur	12 mnd	100%	€ 102.336	€ -	€ 14.581	€ -	-
Dhr. R.W. Bleker	Bestuursvoorzitter	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr. J. J.M. van der Aa	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr. P.G.J. Beltman	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2015
Dhr. B.J.M. Besselink	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2015
Dhr. G.P. Beugelink	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr. A.C.M. van Eekhout	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr. P.F.J. van den Eijnden	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr. W.P.J. de Kleijn	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr.A.J.B. van der Klugt	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2015
Dhr. H. Pluckel	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Mevr. E.H.T. Stravens	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Mw. E. van der Vorm-Gouman	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2015
Mw. I.J.A. ter Woorst	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 13 april 2016

EMU-saldo

Wet Hof

De Wet Houdbare OverheidsFinanciën (Wet Hof), die in december 2013 in werking is getreden, en de afspraken over de invulling daarvan in het "Financieel Akkoord" tussen Rijk en decentrale overheden van januari 2013 leiden er toe dat de waterschappen het EMU-saldo meer dan tot nu toe een plaats moeten geven in de beleidsvoorbereiding, sturing en beheersing.

Wet Hof en Gemeenschappelijke regelingen

Artikel 5 van de Wet Hof bepaalt dat de individuele EMU-referentiewaarde van het waterschap naast het eigen aandeel ook het aandeel in openbare lichamen betreft. Hiermee wordt bedoeld het EMU-saldo van een openbaar lichaam dat is ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen waaraan het waterschap deelneemt, voor zover dit aandeel aan het waterschap moet worden toegerekend.

EMU saldo 2015

Onderstaand wordt de bepaling van het EMU-saldo 2015 weergegeven.

Onderdeel	Bedrag
1 Exploitatiesaldo (voor toevoeging/onttrekking aan reserves)	529.240
2 Invloed investeringen (zie staat van vaste activa)	
-/- bruto investeringsuitgaven	-491.324
+ investeringsbijdragen van derden	0
+ verkoop materiële en immateriële activa	0
+ afschrijvingen en waardeverminderingen	3.038.928
3 Invloed voorzieningen	
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	10.000
-/- onttrekkingen uit voorzieningen t.b.v exploitatie	0
-/- betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-12.178
+ eventuele externe vermeerderingen van voorzieningen	0
4 Invloed reserves (zie staat van reserves en voorzieningen)	
-/- eventuele betalingen rechtstreeks uit reserves	0
+ eventuele externe vermeerderingen van reserves	0
5 Deelnemingen en aandelen	
+ boekverlies	0
-/- boekwinst	0
EMU-saldo	3.074.666

Incidentele baten en lasten

Eenmalige kosten zijn verantwoord en toegelicht onder kostencategorie waartoe zij behoren.

Waterschapsbelastingen

AQUON heft geen waterschapsbelasting en daarmee is deze paragraaf niet van toepassing.

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die partijen waarmee AQUON een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij financieel een belang heeft. AQUON had in het jaar 2015 geen verbonden partijen.

JAARREKENING 2015

BALANS PER 31 DECEMBER 2015

Balans per 31 december 2015		31-12-2015	31-12-2014
VASTE ACTIVA		€	€
I IMMATERIËLE VASTE ACTIVA			
Overige immateriële vaste activa		2.307.313	2.252.295
II MATERIËLE VASTE ACTIVA			
Overige investeringen met een economisch nut		8.543.777	11.146.399
III FINANCIËLE VASTE ACTIVA		53.971	120.800
Overige langlopende leningen	47.521		114.350
Overige uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer	6.450		6.450
TOTAAL VASTE ACTIVA		10.905.061	13.519.494

VLOTTENDE ACTIVA			
IV VOORRADEN			
Grond- en hulpstoffen		233.888	265.200
V UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR		5.857.313	6.867.372
Vorderingen op openbare lichamen	2.801.633		5.728.131
Uitzettingen in 's Rijks Schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.017.339		1.120.025
Overige vorderingen	38.341		19.217
VI LIQUIDE MIDDELEN			
Banksaldi		5.072	4.363
VII OVERLOPENDE ACTIVA		186.571	273.472
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	186.571		273.472
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		6.282.844	7.410.407
TOTAAL ACTIVA		17.187.905	20.929.902

		31-12-2015	31-12-2014
VASTE PASSIVA		€	€
VIII EIGEN VERMOGEN		2.447.564	1.918.324
Bestemmingsreserves	1.918.324		0
Gerealiseerd resultaat	529.240		1.918.324
IX VOORZIENINGEN		20.511	22.689
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	20.511		22.689
X VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD VAN ÉÉN JAAR OF LANGER			
Onderhandse leningen van:			
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen		8.722.333	9.387.500
TOTAAL VASTE PASSIVA		11.190.408	11.328.513

VLOTTENDE PASSIVA			
XI NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR		1.541.780	1.502.443
Overige schulden	1.541.780		1.502.443
XII OVERLOPENDE PASSIVA		4.455.717	8.098.946
Overige vooruitontvangen bedragen die ten behoeve van volgende begrotingsjaren komen	4.455.717		8.098.946
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		5.997.497	9.601.389
TOTAAL PASSIVA		17.187.905	20.929.902

EXPLOITATIEREKENING OVER HET JAAR 2015

Kostensoort groepen	Kostensoorten	Realisatie 2015	Programma begroting 2015	Vershil Realisatie en Begroting
		€	€	€
	LASTEN			
2.1	Salaris huidig personeel en bestuurders	7.677.023	7.645.834	-31.189
2.2	Sociale premies	1.879.932	1.791.302	-88.630
2.4	Overige personeelslasten	-558.733	387.567	946.300
2.5	Personeel van derden	660.030	416.160	-243.870
	Personeelslasten	9.658.252	10.240.863	582.611
3.11	Uitbestedingen analyses	1.738.505	1.768.680	30.175
	Uitbesteding	1.738.505	1.768.680	30.175
3.1	Duurzame gebruiksgoederen	188.505	200.786	12.281
3.2	Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	2.065.270	2.598.104	532.834
3.3	Energie	277.304	270.504	-6.800
	Materiële lasten	2.531.079	3.069.394	538.315
1.1	Externe rentelasten	305.901	599.520	293.619
1.3	Afschrijvingen activa	1.524.811	2.028.237	503.426
1.4	Afschrijvingen van boekverliezen	1.514.117	0	-1.514.117
	Kapitaalslasten	3.344.829	2.627.757	-717.072
3.4	Huren en rechten	44.312	42.656	-1.656
3.5	Leasebetalingen operational lease	653.112	702.270	49.158
3.7	Verzekeringen	43.468	57.867	14.399
3.8	Belastingen	43.514	51.051	7.537
3.9	Onderhoud door derden	794.194	902.026	107.832
3.10	Overige diensten door derden	1.046.995	950.927	-96.068
	Overige indirecte lasten	2.625.595	2.706.797	81.202
5.2	Onvoorzien	0	0	0
	Onvoorzien	0	0	0
	TOTAAL LASTEN	19.898.260	20.413.491	515.230
	BATEN			
1.1	Externe rentebaten	28	0	-28
3.6	Diensten voor derden	313.983	300.000	-13.983
5.2	Onvoorzien	0	0	0
	Bijdrage deelnemers	20.113.489	20.113.491	2
	TOTAAL BATEN	20.427.500	20.413.491	-14.009
	Nog te bestemmen resultaat	529.240	0	-529.239

Waarderingsgrondslagen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 13 april 2016

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Op de jaarrekening is naast het gestelde in het waterschapbesluit de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (BBVW) van toepassing. Met betrekking tot de verslaggeving worden de verslaggevingsvoorschriften vanuit het waterschapbesluit gehanteerd.

Activa

De waardering van de vaste activa vindt plaats tegen de historische kostprijs onder aftrek van ontvangen bijdragen en afschrijvingen. De historische kostprijs bestaat uit de werkelijke/historische uitgaven. Afschrijving vindt plaats conform het afschrijvingsbeleid dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Activering vindt plaats op het moment van ingebruikname. De afschrijving vindt plaats vanaf het jaar na het moment van ingebruikname.

De volgende afschrijvingstermijnen worden in overeenstemming met de verordening gehanteerd:

• Immateriële vaste activa	5-7 jaar
• Vervoermiddelen	5 jaar
• Bedrijfsgebouwen	40 jaar
• Verbouwingen en gebouwgebonden installaties	15 jaar
• Overige materiële activa	5 jaar

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen actuele waarde.

Voorraden

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de laatst betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Indien nodig vormt AQUON een voorziening voor incurante voorraden om de eventuele waardedaling op te vangen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten

De baten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Een bate wordt genomen zodra deze is gerealiseerd, terwijl een last wordt verwerkt zodra deze bekend is.

Er is geen exploitatierekening naar programma opgenomen vanwege het feit dat AQUON maar één programma kent.

Toelichting op de balans per 31 december 2015

I Immateriële vaste activa

De immateriële activa worden alle gecategoriseerd onder de “overige immateriële vaste activa”. Alle hier verantwoorde activa zijn software en licenties. Onderstaand wordt het verloop van de immateriële vaste activa weergegeven.

Verloop IVA	Boekwaarde 31-12-2014	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2015
Immateriële vaste activa	2.252.295	460.721	0	-405.703	0	0	2.307.313
Totaal	2.252.295	460.721	0	-405.703	0	0	2.307.313

De investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Per investering staat de benutting van het ter beschikking gestelde krediet aangegeven. De investering in het implementatiekrediet is toegevoegd aan de totaalinvestering voor aanschaf en implementatie in het nieuwe LIMS. Hierop is in 2015 voor het eerst een geheel jaar afgeschreven.

Ontwikkeling LIMS	Beschikbaar gesteld krediet	Cumulatief besteed t/m 2014	Werkelijk besteed in 2015	Cumulatief besteed t/m 2015
LIMS 2015 implementatie	250.000	0	258.848	258.848
LIMS 2015 door ontwikkelen	250.000	0	201.873	201.873
Totaal	500.000	0	460.721	460.721

II Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa was als volgt:

Verloopoverzicht MVA	Gronden en terreinen	Bedrijfsgebouwen	Verbouwing en gebouw gebonden installaties	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
Boekwaarde begin	1.618.850	4.472.834	3.483.298	1.200.986	370.431	11.146.399
Investerings	0	0	0	0	30.603	30.603
Mutatie activa in uitvoering	0	0	0	35.847	-35.847	0
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	-157.451	-449.590	-428.421	-83.646	-1.119.108
Bijzondere waardevermindering	0	-582.574	-851.664	-79.879	0	-1.514.117
Boekwaarde einde	1.618.850	3.732.809	2.182.044	728.533	281.541	8.543.777

Op 9 november 2015 heeft het algemeen bestuur van AQUON besloten een van haar panden af te stoten en niet meer in te zetten voor bedrijfsdoeleinden. Per deze datum is de waarde van het pand afgewaardeerd naar marktwaarde. Deze marktwaarde is bepaald door een onafhankelijke taxateur. In het begrotingsjaar 2015 is de afwaardering van het pand ten bedrage van € 1.514.117 ten laste van het resultaat gebracht.

Investerings

In het jaar 2015 is geïnvesteerd in veldlaptops ten behoeve van monstername activiteiten. In afwachting van de ombouwplannen AQUON zijn in het jaar 2015 op verzoek van het bestuur geen andere investeringen uitgevoerd. De investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

Investerings	Beschikbaar gesteld krediet	Cumulatief besteed t/m 2014	Werkelijk besteed in 2015	Cumulatief besteed t/m 2015
Overige investeringen in apparatuur en faciliteiten	750.000	0	30.603	30.603
Totaal	750.000	0	30.603	30.603

III Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

Verloopoverzicht FVA	31-12-2014	Vermeer- deringen	Aflossingen	31-12-2015
Lening aan bedrijven	114.350	0	-66.829	47.521
Waarborgsom huur	6.450	0	0	6.450
Totaal	120.800	0	-66.829	53.971

De lening aan bedrijven betreft een financiering aan een leasemaatschappij waarvoor maandelijks een aflossing ontvangen wordt. Vanaf het jaar 2015 worden geen auto's meer afgenomen conform dit model. De verwachting is dat deze financiële vaste activa binnen 3 jaren geheel is afgewikkeld.

IV Voorraden

Voorraden	31-12-2014	31-12-2015
Voorraden	348.200	302.888
Voorziening incurante voorraad	-83.000	-69.000
Totaal Grond- en hulpstoffen	265.200	233.888

De voorraden zijn grond- en hulpstoffen voor eigen gebruik en zijn gewaardeerd tegen meest recente inkoopprijs. De voorraden zijn wederom afgenomen. Dit wordt vooral veroorzaakt door actief beleid op het terugdringen van voorraden.

In 2015 is de voorziening voor incurante voorraden beoordeeld en bijgesteld. De voorziening wordt gevormd voor artikelen die niet courant zijn. Het saldo van de voorziening bedraagt € 69.000. De bruto voorraadwaarde van de voorraden bedraagt € 302.888. De voorziening op voorraden wordt in mindering gebracht op de balanswaarde voorraden. De balanswaarde van de voorraden is daarmee € 233.888.

V Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar	Saldo 31-12-2014	Saldo 31-12-2015
Vorderingen op openbare lichamen	5.728.131	2.801.633
Agentschap Schatkistbankieren	1.120.025	3.017.339
Overige vorderingen	19.217	38.341
Totaal	6.867.373	5.857.313

Aan het einde van het jaar 2015 is een aantal vorderingen op waterschappen (openbare lichamen) opgelegd, betreffende de bijdragen over het eerste kwartaal 2016.

AQUON dient haar overvloedige liquide middelen aan te houden bij het Rijk, het zogenaamde "Schatkistbankieren". In het jaar 2015 voldoet AQUON volledig aan de eisen zoals gesteld in de wet schatkistbankieren.

De overige vorderingen zijn ontstaan door de uitgevoerde werkzaamheden voor derden. Naar aanleiding van een risico-inventarisatie is gebleken dat een voorziening ten aanzien van mogelijke oninbaarheid van de vorderingen per ultimo 2015 noodzakelijk is.

Het verloop van deze voorziening was als volgt:

Verloopoverzicht Voorziening dubieuze debiteuren	31-12-2014	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2015
Voorziening dubieuze debiteuren	0	4.474	0	4.474

VI Liquide middelen

Dit bedrag betreft het saldo op de bankrekeningen van een tweetal bankinstellingen. De banksaldi kunnen als volgt worden weergegeven:

Liquide middelen	Saldo 31-12-2014	Saldo 31-12-2015
Bank 1	4.165	4.200
Bank 2	198	872
Totaal	4.363	5.072

De bankrekeningen van AQUON worden afhankelijk van het saldo verantwoord onder de post liquide middelen of onder de kortlopende schulden. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van AQUON.

Bij een bankinstelling is eind 2013 voor AQUON een rekening courant krediet afgesloten tot een maximaal bedrag van € 7,0 mln. Voor het verkregen krediet is geen zekerheid gesteld. In 2015 is geen gebruik gemaakt van dit krediet. Ten behoeve van het schatkistbankieren heeft AQUON een zogenaamde werkrekening bij een bankinstelling geopend. Op deze rekening heeft AQUON een daglimiet van € 1,0 miljoen in verband met de dagelijkse aanvulling en afroaming vanuit het schatkistbankieren. Voor dit limiet zijn geen zekerheden gesteld.

VII Overlopende activa

De overlopende activa betreffen nog te factureren leveringen aan derden, vooruitbetaalde kosten, vooruit ontvangen facturen en voorschotten. Het saldo betreft met name kosten welke in een volgend boekjaar worden verantwoord.

De post Nog te factureren is in 2015 afgenomen doordat de diensten aan derden na de implementatie van het nieuwe LIMS maandelijks worden gefactureerd. Er zijn in 2015 geen Vooruit ontvangen facturen voor 2016 ontvangen die per balansdatum nog niet waren betaald.

Overlopende activa	31-12-2014	31-12-2015
Nog te factureren kosten	105.653	33.307
Vooruitbetaalde kosten	84.690	153.030
Vooruit ontvangen facturen	83.058	0
Voorschotten	71	234
Totaal	273.472	186.571

VIII Eigen vermogen

Conform de statuten van de GR AQUON heeft AQUON op balansdatum geen eigen vermogen, anders dan een bestemmingsreserve. Deze bestemmingsreserve is in het jaar 2015 gevormd na een besluit van het bestuur het positieve resultaat over het begrotingsjaar 2014 te bestemmen voor de aanstaande ombouw van AQUON .

Verloopstaat reserves	31-12-2014	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2015
Bestemmingsreserve	0	1.918.324	0	1.918.324

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 13 april 2016

IX Voorzieningen

De voorziening betreft een verplichting inzake betalingen aan voormalig personeel, aangezien AQUON eigen risicodragers is voor de WW. De hoogte van deze voorziening is bepaald door rekening te houden met het maandelijks aan UWV te betalen bedrag en een inschatting van de uitkeringsduur. Het verloop van deze voorziening was als volgt:

Verloopstaat voorzieningen	31-12-2014	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2015
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	22.689	10.000	-12.178	20.511

X Vaste schulden

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2015:

Vaste schulden	31-12-2014	Vermeerderingen	Aflossingen	31-12-2015
Onderhandse leningen				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen				
Bank instelling 1	4.381.500	0	-451.167	3.930.333
Bank instelling 2	5.006.000	0	-214.000	4.792.000
Totaal	9.387.500	0	-665.167	8.722.333

De totale rentelast voor het jaar 2015 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedroeg € 302.164. In het jaar 2016 wordt € 365.167 afgelost (verplichting korter dan 1 jaar). Voor deze schulden staan de deelnemers van de GR AQUON garant.

XI Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

De overige schulden zijn als volgt te specificeren:

Omschrijving	31-12-2014	31-12-2015
Crediteuren	737.085	816.992
Belastingen en sociale lasten	765.358	724.788
Totaal	1.502.443	1.541.780

Onder de crediteurenpositie is op balansdatum een schuld aan de deelnemende waterschappen opgenomen van € 28.681.

XII Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn als volgt te specificeren:

Omschrijving	31-12-2014	31-12-2015
Vooruitgefactureerde bedragen	5.824.072	3.156.901
Nog te ontvangen facturen	720.580	802.035
Verlofsaldo	416.988	359.331
Frictiekosten Sociaal Statuut	1.029.527	20.000
Overig	107.778	117.449
Totaal	8.098.946	4.455.716

In december 2015 heeft AQUON enkele voorschotten inzake het eerste kwartaal 2016 aan een vijftal deelnemende waterschappen in rekening gebracht. Deze bijdrage is geheel verantwoord onder “vooruit gefactureerde bedragen”.

De frictiekosten betreffen personeelskosten die samenhangen met verplichtingen vanuit het AQUON Sociaal Statuut reistijd en reiskosten. Jaarlijks worden de werkelijke kosten ten laste van de “frictiekosten Sociaal Statuut” gebracht. Vanaf 1 januari 2016 zijn de rechten ten aanzien van de reiskostenvergoeding ten behoeve van het personeel regulier opgenomen als verplichting vanuit de CAO van de waterschappen. Door deze reguliere maandelijkse uitbetaling van reiskosten is het restant “frictiekosten Sociaal Statuut” op balansdatum geheel vrijgevallen. De hoogte van deze vrijval bedraagt € 836.930. Het restant van de “Frictiekosten Sociaal Statuut” betreft de reistijdvergoeding welke in het jaar 2016 aan het personeel zal worden uitgekeerd.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huurverplichtingen

AQUON heeft de volgende, niet uit de balans blijvende huurverplichtingen:

Locatie	Resterende looptijd	Tot	Verplichting komend jaar	Totale verplichting
Breda bedrijfshal	2 jaar	31-12-2017	€ 18.500	€ 37.000
's-Hertogenbosch bedrijfshal + kantoor	2 jaar	28-2-2018	€ 24.600	€ 53.300
Totaal			€ 43.100	€ 90.300

Overige verplichtingen

AQUON heeft de volgende, niet uit de balans blijvende, overige verplichtingen:

Product/Leverancier	Resterende looptijd	Tot	Verplichting komend jaar	Totale verplichting
Printer/copier Tiel/Leiden/Breda	17 mnd	14-5-2017	€ 20.270	€ 28.716
Hosting ICT			€	€
Actacom hosting	16 mnd	1-5-2017	211.117	285.538
Actacom beheer	16 mnd	1-5-2017	€ 152.506	€ 208.240
Energie			€	€
Nuon	17 mnd	1-6-2017	90.690	133.344
Salarisadministratie			€	€
Salarisadministratie	1 jaar	1-1-2017	107.000	107.000
Schoonmaak			€	€
GOM Schoonhouden	1 jaar	1-1-2017	31.891	31.891
CSU Cleaning services	1 jaar	1-1-2017	€ 45.744	€ 45.744
Aalbers	1 jaar	31-12-2016	€ 24.590	€ 24.590
Lease auto's			€	€
Wagenplan	2 - 42 mnd	1-6-2019	17.423	60.981
Dutchlease	16 -41 mnd	31-12-2020	€ 442.611	€ 1.222.807
RouteVision	36 mnd	31-12-2018	€ 17.858	€ 53.624
Totaal			€ 1.161.700	€ 2.202.474

Toelichting op de exploitatierekening over het begrotingsjaar.

Algemeen

De indeling van de exploitatierekening wijkt (gedeeltelijk) af van de indeling zoals die is opgenomen in bijlage 2 van de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen. Bij de exploitatierekening is de indeling van de begroting gevolgd om de vergelijking tussen de begroting en de jaarrealisatie te vereenvoudigen.

In de exploitatierekening zijn de volgende kolommen opgenomen:

- Programmabegroting 2015,
- Realisatie 2015,
- Het verschil tussen de beide kolommen.

Het jaar 2015 sluit af met een positief exploitatiesaldo van € 404.838.

In het kader van begrotingsrechtmatigheid kan worden vastgesteld dat er geen overschrijdingen van de budgetten ten opzichte van de vastgestelde programmabegroting hebben plaatsgevonden.

Lasten

Personeelslasten

Aquon werd in het jaar 2015 geconfronteerd met een nieuwe cao van de waterschappen. AQUON volgt deze cao voor al haar personeelsleden. De onderstaande tabel met personeelslasten geeft de verschillen weer tussen de werkelijke kosten en de vastgestelde programmabegroting. In het jaar 2015 werd een daling in inzet flexibele krachten ten opzicht van het jaar 2014 gerealiseerd. De totale kosten voor personeel van derden in het jaar 2014 was €1.267.149. Voor het team hydrobiologie wordt een drietal medewerkers flexibel ingezet zodat uitbesteed werk beperkt kan worden. De begroting 2015 voor de kostencategorie van personeel van derden (€ 416.160) was uitdagend.

Kostensoort groepen	Kostensoorten	Realisatie 2015	Programma begroting 2015	Vershil Realisatie en Begroting
		€	€	€
	LASTEN			
2.1	Salaris huidig personeel en bestuurders	7.677.023	7.645.834	-31.189
2.2	Sociale premies	1.879.932	1.791.302	-88.630
2.4	Overige personeelslasten	-558.733	387.567	946.300
2.5	Personeel van derden	660.030	416.160	-243.870
	Personeelslasten	9.658.252	10.240.863	582.611

Onder de overige personeelslasten worden de lasten verantwoord betreffende woon-werkverkeer, dienstreizen, studiekosten, werving personeel, gratificaties en Arbo-gerelateerde kosten. In het jaar 2015 is onder overige personeelslasten een eenmalige vrijval van frictiekosten opgenomen. Dit betreft de vrijval van de vooruit ontvangen bijdragen inzake de frictiekosten Sociaal Statuut. Vanaf 1 januari 2016 zijn de rechten ten aanzien van de reiskostenvergoeding ten behoeve van het personeel regulier opgenomen als verplichting vanuit de CAO van de waterschappen. Door deze reguliere maandelijkse uitbetaling van reiskosten is het restant "frictiekosten Sociaal Statuut" aan op balansdatum geheel vrijgevallen. De hoogte van deze vrijval bedraagt € 836.930.

Wet Normering Topinkomens

In kader van de wetgeving van de Wet op Normering Topinkomens (WNT) rapporteert AQUON de volgende gegevens in haar jaarrekening:

Naam	Functie	Duur dienst-verband	Omvang dienst-verband	Beloning	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Beëindigings-uitkeringen	Jaar beëindiging
Dhr. J.K. Bouma	Algemeen directeur	12 mnd	100%	€ 102.336	€ -	€ 14.581	€ -	-
Dhr. R.W. Bleker	Bestuursvoorzitter	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr. J. J.M. van der Aa	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr. P.G.J. Beltman	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2015
Dhr. B.J.M. Besselink	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2015
Dhr. G.P. Beugelink	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr. A.C.M. van Eekhout	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr. P.F.J. van den Eijnden	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr. W.P.J. de Kleijn	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Dhr.A.J.B.. van der Klugt	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2015
Dhr. H. Pluckel	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Mevr. E.H.T. Stravens	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-
Mw. E. van der Vorm-Gouman	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2015
Mw. I.J.A. ter Woorst	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-

Uitbesteding

Onder deze kostencategorie worden de kosten voor de uitbesteding van werkzaamheden aan derden opgenomen. Dit betreft met name werkzaamheden voor de afdelingen Chemie, Hydrobiologie, Monsternamen en Logistiek.

Materiële lasten

Duurzame gebruiksgoederen

Deze kostencategorie betreft de aangeschafte duurzame gebruiksgoederen welke de activeringsgrens van € 25.000 niet overschrijden.

Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen

Deze kostencategorie omvat het verbruik van materialen, chemicaliën en gasflessen door het laboratorium.

Energie

Deze kostencategorie bevat de energiekosten van de verschillende locaties, voor zover deze separaat in rekening worden gebracht. Op een aantal locaties zijn deze kosten niet gespecificeerd maar opgenomen in een totaal bedrag van huur- en servicekosten.

Kapitaalslasten

Externe rentelasten

Onder deze post is de rente van bij een tweetal bankinstellingen afgesloten leningen opgenomen.

Afschrijvingen

Deze kostencategorie betreffen de afschrijvingen van immateriële en materiële vaste actie.

Afschrijvingen van boekverliezen

In het jaar 2015 is na een bestuursbesluit een extra afschrijving op panden en installaties van € 1.514.117 doorgevoerd. Deze extra afschrijving is gedaan na het besluit van het algemeen bestuur om de productielocatie niet langer aan te houden voor productie en voor verkoop aan te merken. Het pand is afgewaardeerd naar marktwaarde.

Overige indirecte lasten

Huur en rechten

Onder deze post worden de huur- en servicekosten verantwoord voor de verschillende locaties. De huurprijzen worden jaarlijks geïndexeerd volgens CBS index.

Leasebetalingen operationele lease

Deze post betreft de kosten voor de lease van de bedrijfsauto's.

Verzekeringen

Het betreft hier voornamelijk de premies van de polissen voor de wagenparkverzekeringen, aansprakelijkheidsverzekeringen en brand- en opstalverzekeringen voor de panden.

Belastingen

De belastingen hebben betrekking op gemeentelijke belastingen (WOZ, verontreinigingsheffing, etc.) voor een bedrag van circa € 40.000. De overige belastingen betreffen de houderschapsbelasting van het wagenpark voor zover de auto's in eigendom zijn.

Onderhoud door derden

Onder deze post wordt het gebouwbeheer en –onderhoud opgenomen. Daarnaast worden lasten voor onderhoud en reparaties van apparatuur en laboratorium instrumenten hier opgenomen.

Overige diensten door derden

Het betreft de diensten voor facilitaire ondersteuning (o.a. centrale repro, postdistributie, porto, telefoniste/receptioniste en bibliotheek), diensten IT (beheer systemen, onderhoud en ontwikkeling van standaardapplicaties en algemene IT-activiteiten) en cateringkosten. Ook de diensten in het kader van advisering, accountantskosten, kosten van afvoer laboratoriumafval en (overige) uitbestede werkzaamheden zijn hieronder opgenomen.

Onder de overige diensten derden is een bedrag van € 285.681 advieskosten ten behoeve van strategische heroriëntatie en aangaande de aanstaande ombouwplannen van AQUON opgenomen.

Baten

Diensten voor derden

De opbrengst is in verband met werken voor derden. Deze derden betreffen veelal private bedrijven niet zijnde de deelnemende waterschappen.

OVERIGE GEGEVENS

BESLUIT TOT RESULTAATBESTEMMING 2015 EN VASTSTELLING VAN DE JAARREKENING

Voorstel tot resultaatbestemming

In de statuten van de GR AQUON is een artikel opgenomen omtrent de kostentoerekening.

Artikel 28 Kostentoerekening.

- 1 Het algemeen bestuur stelt, als onderdeel van de begroting, jaarlijks de uitgangspunten voor de toerekening van de kosten aan de producten vast.
- 2 De kosten over het voorgaande kalenderjaar worden bij de deelnemers in rekening gebracht op basis van de door het algemeen bestuur voor het betreffende jaar, bij de begroting, vastgestelde uitgangspunten en producten.

Deze jaarrekening 2015 is opgesteld vóór winstbestemming. De jaarrekening 2015 wordt met een batig saldo van € 529.240 afgesloten. Het dagelijks bestuur stelt voor het batig saldo toe te voegen aan de bestemmingsreserve voor de ombouw van AQUON.

Besluit tot vaststelling van jaarrekening

Op grond van de Wet op gemeenschappelijke regelingen wordt de jaarrekening van de GR AQUON vóór 15 april 2015 aangeboden aan het algemeen bestuur.

Op grond van artikel 104 van de Waterschapswet wordt de GR AQUON Jaarrekening 2015 in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van AQUON op 14 april 2015 goedgekeurd.

Vastgesteld wordt het positieve saldo uit de programmabegroting 2015, een bedrag van € 529.240 toe te voegen aan een bestemmingsreserve ten behoeve van de reorganisatie van AQUON.

De jaarrekening over het begrotingsjaar 2015 wordt vastgesteld.

CONTROLEVERKLARING